

FAQ

GAIA-campagne voor het verbod op dierproeven voor schoonmaakproducten

1) Waarom voert GAIA deze campagne?

Als dierenrechtenorganisatie is GAIA tegen het gebruik van dieren in laboratoria. Ze worden immers aan stresserende en pijnlijke proeven onderworpen, waarna ze worden gedood. GAIA eist daarom een beter beleid voor de ontwikkeling en promotie van alternatieve methodes die er op termijn toe kunnen leiden dat dierproeven overbodig worden.

Bij de ontwikkeling van schoonmaakproducten (afwasmiddelen, luchtverfrissers enz.) worden dieren in Europa aan pijnlijke proeven onderworpen, en daar wil GAIA komaf mee maken. Verschillende merken (waaronder Ecover in België) leveren het bewijs dat dergelijke producten ook zonder dierproeven ontwikkeld kunnen worden.

2) Welk concreet doel stelt GAIA voorop?

GAIA wil tot een Europees verbod op dierproeven voor schoonmaakproducten komen, ongeacht of het gaat om de eindproducten of de bestanddelen ervan. De dierenrechtenorganisatie lanceert deze campagne in samenwerking met de Europese Coalitie voor de Stopzetting van Dierproeven (ECEAE), in België vertegenwoordigd door GAIA.

Bij wijze van tussenstap wil GAIA alvast de Belgische autoriteiten (met name de Waalse, Brusselse en Vlaamse regeringen) overtuigen om een dergelijk verbod in te voeren. Dat zou het vooruitstrevende imago van ons land op het vlak van dierenwelzijn verder versterken. Bovendien is een verbod op Europese schaal gemakkelijker haalbaar als verscheidene lidstaten zo'n verbod al hebben ingevoerd. Denk maar aan het verbod op de commercialisering van producten afkomstig van de zeehondenjacht en het verbod op dierproeven voor cosmetica. Beide maatregelen werden eerst op nationaal niveau geïntroduceerd voor ze op Europese schaal werden doorgevoerd.

GAIA en de ECEAE zijn van mening dat een Europees verbod op dierproeven voor schoonmaakproducten een haalbare kaart is. De Europese Unie voerde in 2013 immers al een verbod in op dierproeven voor cosmetica (en zelfs op de commercialisering ervan in Europa). Het zou dus gaan om een uitbreiding van die maatregel naar schoonmaakproducten.

3) Welke middelen worden er ingezet om tot een dergelijk verbod te komen?

Verschillende verenigingen die lid zijn van de ECEAE lanceren in de week van 27 juli een grote, gezamenlijke communicatie- en sensibiliseringscampagne rond de problematiek. Ze laten een Europese petitie rondgaan bij de burgers om de vraag van de ECEAE voor schoonmaakproducten die vrij zijn van dierenleed kracht bij te zetten.

In België gaat de campagne van start met een “Zomertour”: GAIA doet 11 Belgische steden aan (Charlerloi, Namen, Doornik, Luik, Brussel, Antwerpen, Genk, Blankenberge, Leuven, Gent en Eupen) met een informatiestand en een petitie.

Er wordt ook gezorgd voor een ludieke encenering: in elke stad zullen tien (professionele) dansers van GAIA het beste van zichzelf geven op straat. De dans moet de problematiek aan de kaak stellen en onder de aandacht brengen van het publiek en de pers. Tijdens de dansvoorstelling weerklinkt “I Want to Break Free” van Queen, waarvan zowel de tekst als de videoclip toepasselijk zijn voor deze kwestie: de dieren willen ontsnappen aan de proeven en in de clip wordt het huis schoongemaakt.

4) Hoeveel dieren worden er gebruikt bij de ontwikkeling van schoonmaakproducten?

Volgens de meest recente Europese cijfergegevens (die dateren van 2011) worden er in de EU elk jaar zo'n duizend dieren gebruikt voor proeven met schoonmaakproducten. Die cijfers hebben echter enkel betrekking op de eindproducten. Er worden jaarlijks immers ook duizenden dieren gebruikt voor proeven met ingrediënten van de producten.

Volgens officiële bronnen worden er in België geen schoonmaakproducten op dieren getest. Een verbod in Wallonië, Brussel en Vlaanderen zou echter veel meer zijn dan een symbolische maatregel. Het zou niet alleen het pad effenen naar een gelijkaardig verbod in de hele Europese Unie, het zou Belgische laboratoria er ook van weerhouden om in de toekomst zulke proeven uit te voeren.

5) Om welke producten gaat het?

Het gaat in eerste instantie om alle huishoudproducten: was- en afwasmiddelen, schoonmaakproducten, luchtverfrissers, toiletreinigers, schuurmiddelen, was, verf en vernis, lijm en oplosmiddelen, waterafstotende middelen, enz.

6) Welke dieren worden voor deze proeven gebruikt?

De diersoorten die doorgaans worden gebruikt, zijn muizen, ratten, cavia's, hamsters, konijnen en vissen.

7) Welk soort proeven moeten de dieren ondergaan? En wat zijn de alternatieven?

Verschillende soorten proeven zijn gebruikelijk bij de ontwikkeling van schoonmaakproducten:

- **Huidgevoeligheid**: er wordt nagegaan of een product huidallergieën kan veroorzaken. De stof wordt op de huid van geschoren cavia's of op de oren van muizen aangebracht. De onderzoekers gaan vervolgens na of er een reactie optreedt, waarna de dieren worden gedood.

Alternatief: één van de beproefde alternatieven is de DPRA-test, een chemische methode waarmee wordt bepaald of moleculen op de proteïnen reageren.

- **Huidirritatie /-beschadiging**: onderzoekers brengen het middel aan op de geschoren rug van konijnen en laten het vier uur inwerken. Daarmee gaan ze na of er irritatie optreedt, of de huid wordt aangetast en of er brandwonden ontstaan.

Alternatief: kunstmatige modellen van de menselijke huid zijn een beproefd alternatief voor deze wrede proeven. Bovendien blijken ze zelfs efficiënter te zijn.

- **Oogirritatie /-beschadiging**: de onderzoekers brengen het middel aan in de ogen van levende konijnen en laten het 24 uur inwerken. De dieren worden vervolgens drie weken lang opgevolgd om eventuele irritatie aan of beschadiging van de ogen vast te stellen.

Alternatief: voor deze proef kan slachtafval (ogen van consumptiedieren) worden gebruikt.

- **Schadelijkheid voor de vruchtbaarheid**: met deze proef wordt nagegaan of het product de vruchtbaarheid of de embryonale ontwikkeling beïnvloedt. Vlak voor ze werpen, worden zwangere konijnen of ratten en hun ongebornen jongen gedood. Honderden dieren ondergaan deze proef.

Alternatief: als alternatief voor deze proef kunnen de resultaten worden geraadpleegd van proeven met producten met een gelijkaardige samenstelling.

8) Waarom is deze campagne uitsluitend gericht op dierproeven voor schoonmaakproducten?

GAIA is dan wel voorstander van een ambitieus en algemeen beleid dat een einde moet maken aan alle dierproeven, maar we zijn ook van mening dat we sneller tot resultaten kunnen komen door vooruitgang te boeken per sector.

Net als het eerder ingevoerde verbod op dierproeven voor cosmetica is een verbod op dierproeven voor schoonmaakproducten een belangrijke maatregel. Meer nog dan een symbolische bepaling is het een concrete stap op weg naar een wereld zonder dierenleed.

We zien dus geen enkele reden waarom het verbod op dierproeven voor cosmetica niet naar schoonmaakproducten zou worden uitgebreid. Hoewel de uitbreiding nog steeds niet de sector treft die het meeste dieren gebruikt, zou het alvast een grote stap vooruit betekenen in een proces naar een steeds minder frequent gebruik van proefdieren.

9) Hoe kunnen de mensen helpen?

GAIA heeft een digitale versie van haar petitie tegen dierproeven voor schoonmaakproducten op haar website geplaatst (www.gaia.be). We nodigen iedereen uit om ze te ondertekenen. De petitie is bestemd voor het Europees Parlement.

Daarnaast kunnen consumenten ervoor kiezen om dierproefvrije schoonmaakproducten te kopen. Daarvoor verspreidt de ECEAE een lijst met merken die het label *Humane Household Products Standard* (HHPS) dragen. Dit label biedt de consument de betrouwbaarste garantie dat noch het eindproduct, noch de bestanddelen ervan op dieren werden getest. Elk product dat het label draagt, wordt bovendien onderworpen aan een externe audit.

De lijst met producten die in België te koop zijn, vindt u hier:
<http://www.gaia.be/nl/diervriendelijke-producten>

Het logo “cruelty free” op de verpakking wijst de consument erop dat het product zonder dierproeven werd ontwikkeld.

